พงษ์เทพ ประกอบศุขราษฎร์, พันเอก 2552: การผลิตทางการเกษตรและการพึ่งพิง ทรัพยากรป่าไม้ในเขตพื้นที่ต้นน้ำของชุมชนบ้านหน้าถ้ำ ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพวัลย์ สีจันทร์, Dr.Ing. 190 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพิงทรัพยากร ป่าไม้ 2) การผลิตทางการเกษตร และ 3) ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของครัวเรือนเกษตรกร บ้านหน้าถ้ำ ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยศึกษาครัวเรือนเกษตรกร ตัวอย่าง ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 40 ครัวเรือน การ รวบรวมข้อมูลใช้การสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่า ร้อยละสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา พบว่าครัวเรือนเกษตรกรบ้านหน้าถ้ำมีการผลิตทางการเกษตร 2 รูปแบบ คือ
1) การปลูกพืชลักษณะสวนสมรม ร้อยละ 73.68 พื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 29.07 ใร่ต่อครัวเรือน พื้นที่
ต่อหน่วยแรงงานครัวเรือนเฉลี่ย 7.33 ไร่ และ 2) การปลูกพืชลักษณะเชิงเดี่ยว ร้อยละ 26.32 พื้นที่
การเกษตรเฉลี่ย 19.30 ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่ต่อหน่วยแรงงานครัวเรือนเฉลี่ย 10.77 ไร่ จากการวิเคราะห์
เส้นแห่งการยังชีพ พบว่าพื้นที่ปลูกพืชที่ทำให้ครัวเรือนเกษตรกรสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการยังชีพ
เท่ากับ 47,160 บาทต่อกรัวเรือนต่อปี ได้แก่ สะตอ, ข้าวโพดหวาน, ทุเรียน, กาแฟ, ยางพารา (ยาง
ก้อน), ยางพารา (ยางแผ่น), แตงร้าน และพริก 15.39, 7.91, 6.92, 6.06, 4.55, 2.60, 2.55 และ 2.27 ไร่
ตามลำคับ สำหรับรายได้ภาคเกษตร พบว่าครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ ร้อยละ
65 และเมื่อพิจารณารายได้จากภาคเกษตรรวมกับการพึ่งพิงทรัพยากรปาไม้ ครัวเรือนเกษตรกร
สามารถมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพถึงร้อยละ 92.50 การนำผลผลิตจากปามาใช้ในการบริโภค
สามารถลดรายจ่ายก่าอาหารในครัวเรือน คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 18,250 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และ
มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตจากป่า คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 48,400 บาทต่อครัวเรือนต่อปี
มีการรวมตัวเป็นกลุ่มอนุรักษ์ป่าดันน้ำร่วมกันบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากป่าและการอนุรักษ์
ดันน้ำ ขยายเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาอาชีพและสวัสดิการชุมชน ช่วยให้เกิดการพึ่งตนเองด้าน
เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

Pongthep Prakobsookraj, Colonal 2009: Agricultural Production and Forest Resources Dependency within Watershed Area of Nathum Village, Thautae Subdistrict, Kanchanadit District, Surat Thani Province. Master of Science (Sustainable Land Use and Natural Resource Management), Major Field: Sustainable Land Use and Natural Resource Management, Interdisciplinary Graduated Program. Thesis Advisor: Assistant Professor Thippawal Srijantr, Dr.Ing. 190 pages.

The objectives of this research were to study: 1) socio-economic conditions and forest resources dependency within watershed area of Nathum Village, Thautae Subdistrict, Kanchanadit District, Surat Thani Province. 2) agricultural production system. 3) capability of self-reliance of farmers. Data were collected from the purposive sample of 40 households using a mixed approach of survey, interview, and farm observation. Quantitative data were analyzed using frequencies and percentage. Qualitative data were analyzed with content analysis.

The research found that there were 2 patterns of agricultural production as follows. The first pattern (73.68%) was Suan SomRom or Mixed Orchad system, with the average area of 29.07 rais per household and the average area per worker of 7.33 rais. The second pattern (26.32%) was Monoculture system, with the average area of 19.30 rais per household and the average area per worker of 10.77 rais. The survival threshold analysis found that the agricultural area for each crop in which farmers could earn sufficient income, which was 47,160 baht per household per year are varied; Stinkbean, corn, coffee, durian, cuplump, sheet, cucumber, and chilli required 15.39, 7.91, 6.92, 6.06, 4.55, 2.60, 2.55 and 2.27 rais, respectively. Regarding to income from agricultural production, 65% of the farmers generated sufficient income for survival. Considering income from agriculture together with forest resources dependency, 92.50% of the farmers could generate sufficient income for survival. Consumption of forest products was able to decrease household consumption expenses, equivalent to 18,250 baht per household per year. The farmers also had additional income from selling forest products, equivalent to 48,400 baht per household per year. A Watershed Conservation group was set up to manage forest utilization and conserve the watershed. This group, was later expanded and became a savings group, with an aim to improve occupation and community welfare.